

PROGRAM CEPLJENJA IN ZAŠČITE Z ZDRAVILI ZA LETO 2014

I.

1. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Predšolski otroci	Obvezno cepljenje proti: davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, hemofilusu influence b, otroški paralizi; ošpicam, mumpsu, rdečkam;	Cepljenje proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, hemofilusu influence b in otroški paralizi je obvezno za: – otroke, rojene v letu 2013, od dopolnjenih treh mesecev starosti dalje; – otroke, rojene v letu 2014, ko dopolnijo tri mesece starosti; – za zamudnike, če še niso bili cepljeni ali ni dokazov o opravljenem cepljenju. Revakcinacija (4. odmerek) je obvezna v drugem letu starosti.	Za zavarovane osebe se obvezno cepljenje in zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za upravičence iz 7. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pa iz državnega proračuna.	Obvezna cepljenja so sestavni del delovnega programa in finančnega načrta zdravstvenih zavodov in zasebnih zdravnikov. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja obvezna cepljenja, prejema od Ministrstva za notranje zadeve, preko območne enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje (v nadaljnjem besedilu: NIJZ), mesečno podatke o novorojencih.
	Neobvezno cepljenje proti*: pnevmokoknim okužbam		Cepljenje otrok proti pnevmokoknim okužbam* se plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja.	Cepljenje proti steklini opravljajo območne enote NIJZ.
	Cepljenje/zaščita zdravstvenih ali epidemioloških indikacij** proti: tuberkulozi; otroški paralizi ošpicam steklini tetanusu tifusu gripi meningokoknim okužbam pnevmokoknim okužbam hepatitisu B hepatitisu A noricam respiratornemu sincicijskemu virusu (v nadaljnjem besedilu: RSV)	Cepljenje proti ošpicam, mumpsu in rdečkam je obvezno za otroke, rojene leta 2013, od dopolnjenih 12 mesecev starosti dalje in mora biti opravljeno najpozneje do dopolnjenih 18 mesecev starosti. Neobvezno cepljenje proti pnevmokoknim okužbam* se opravi s tremi odmerki cepiva pri otrocih, rojenih od oktobra 2014 dalje. Odmerke cepiva dobijo otroci v letu 2015 od dopolnjenih treh mesecev starosti dalje.	Cepljenje/zaščita zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij (cepivo in zdravstvena storitev) se v utemeljenih in dokumentiranih primerih, kjer indikacijo** postavi zdravnik ustrezne specialnosti, plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, razen za cepljenje proti gripi, kjer se iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja plača le cepivo.	Zamudnik je posameznik, ki v roku ni opravil obveznega cepljenja in mora cepljenje opravi do starosti, ki jo opredeljuje 1. program (predšolski otroci).
	Zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini proti: hepatitisu B steklini tetanusu			

* cepljenje se začne opravljati v letu 2015

** indikacije in ciljne skupine za cepljenje so opredeljene v Navodilih za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili

2. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVLILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Učenci, dijaki in študenti***	Obvezno cepljenje proti: ošpicam, mumpsu, rdečkam; hepatitis B; davici, tetanusu, oslovskemu kašlju; klopnemu meningoencefalitisu (v nadaljnjem besedilu: KME); steklini; Neobvezno cepljenje proti: okužbam s humanimi papilomskimi virusi (v nadaljnjem besedilu: HPV); Cepljenje zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij** proti: davici otroški paralizi hemoofilusu influence b hepatitisu A hepatitisu B pnevmokoknim okužbam meningokoknim okužbam steklini gripi tifusu noricam Zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini proti: hepatitisu B steklini tetanusu	Cepjenje (2. odmerek cepiva) proti ošpicam, mumpsu in rdečkam je obvezno za učence, ki bodo v šolskem letu 2014/15 vstopili v 1. razred osnovne šole in za zamudnike. Cepjenje proti hepatitisu B je obvezno za učence, ki v šolskem letu 2014/15 obiskujejo 1. razred osnovne šole in še niso bili cepljeni ter za zamudnike. Cepjenje (5. odmerek) proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju je obvezno za učence, ki v šolskem letu 2013/14 obiskujejo 3. razred osnovne šole in za zamudnike. Neobvezno cepljenje proti okužbam s HPV se opravi pri deklicah v 6. razredu osnovne šole in pri zamudnicah v 8. razredu osnovne šole. Cepjenje (6. odmerek) proti tetanusu je obvezno za dijake, ki v šolskem letu 2014/2015 obiskujejo srednješolsko izobraževanje ter mladino do dopolnjenih 18 let starosti, ki ne obiskuje šole in za zamudnike. Cepjenje proti KME in steklini je obvezno za dijake in študente, ki so pri praktičnih vajah izpostavljeni nevarnosti okužbe.	Za zavarovane osebe se obvezno cepljenje in zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za upravičence iz 7. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pa iz državnega proračuna. Cepjenje proti okužbam s HPV se plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Cepjenje zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij (cepivo in zdravstvena storitev) se v utemeljenih in dokumentiranih primerih, kjer indikacijo** postavi zdravnik, ustrezne specialnosti, plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, razen za cepljenje proti gripi, kjer se iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja plača le cepivo.	Obvezna cepljenja so sestavni del delovnega programa in finančnega načrta zdravstvenih zavodov in zasebnih zdravnikov. Cepjenje učencev, dijakov in študentov v okviru rutinskega programa cepljenja opravljajo šolski zdravniki v javnih zdravstvenih zavodih, Zdravstveni dom za študente Univerze v Ljubljani, študentska ambulanta v okviru medicine dela Zdravstvenega doma Maribor ter zasebni zdravniki. Cepjenje dijakov in študentov opravljajo tudi območne enote NIJZ. Cepjenje proti steklini opravljajo območne enote NIJZ. Zamudnik je posameznik, ki v roku ni opravil obveznega cepljenja in mora cepljenje opraviti do starosti, ki jo opredeljuje 2. program (učenci, dijaki in študenti).

**Indikacije in ciljne skupine za cepljenje so opredeljene v Navodilih za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili

*** V skladu z 22. členom Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki določa, da je otrok zdravstveno zavarovan kot družinski član do dopolnjenega 15. leta starosti oziroma do dopolnjenega 18. leta starosti, po tej starosti pa, če se šola, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.

3. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Zaposleni	Cepljenje na podlagi izjave o varnosti z oceno tveganja delovnih mest proti: davici tetanusu oslovskemu kašlju otroški paralizi ošpicam mumpsu rdečkam hepatitisu B hepatitisu A klopnemu meningoencefalitisu meningokoknim okužbam steklini tifusu noricam gripi rumeni mrzlici Zaščita z zdravili proti: aviamni influenci malariji,	Cepjenje in zaščita z zdravili proti določeni nalezljivi bolezni se opravi na podlagi izjave o varnosti z oceno tveganja delovnih mest pri osebah, ki so pri opravljanju dela izpostavljene nalezljivim boleznim in ki pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe.	Cepjenje, zaščito z zdravili in določanje ravni protiteles pri delavcih, ki so pri opravljanju dela na podlagi izjave o varnosti z oceno tveganja delovnih mest izpostavljeni nevarnosti okužbe in ki pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe, plača delodajalec	Cepjenje in zaščito z zdravili se opravi na osnovi podatkov o nevarnosti okužbe s povzročitelji nalezljivih bolezni na določenih delovnih mestih, ki jih zagotovi delodajalec na podlagi izjave o varnosti z oceno tveganja delovnih mest. Določila tega programa veljajo tudi za zaposlene v Slovenski vojski. Cepjenje proti steklini opravljajo območne enote NIJZ.

4. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Ostali prebivalci	Obvezno cepljenje proti: tetanusu Cepljenje zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij** proti: ošpicam davici steklini otroški paralizi tifusu gripi meningokoknim okužbam hepatitisu A hepatitisu B pnevmokoknim okužbam noricam hemofilusu influenca b oslovskemu kašlju Zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini proti: hepatitisu B steklini tetanusu	Cepljenje proti tetanusu je obvezno: - za osebe, ki še niso bile cepljene proti tetanusu, - če ni dokazov o cepljenju, ali - je od popolnega cepljenja ali revakcinacije preteklo več kot deset let.	Za zavarovane osebe se obvezno cepljenje in zaščita s specifičnimi humanimi imunoglobulini financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za upravičence iz 7. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pa iz državnega proračuna. Cepljenje zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij (cepivo in zdravstvena storitev) se v utemeljenih in dokumentiranih primerih, kjer indikacija** postavi zdravnik ustrezne specialnosti, plača iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, razen za cepljenje proti gripi, kjer se iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja plača le cepivo.	Cepljenje opravljajo območne enote NIJZ. proti območne enote steklini

**Indikacije in ciljne skupine za cepljenje so opredeljene v Navodilih za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili

5. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Potniki v mednarodnem prometu	Obvezno cepljenje proti: rumeni mrzlici davici meningokoknim okužbam Zaščita z zdravili proti: malariji	Cepljenje proti rumeni mrzlici je obvezno za: - osebe, ki potujejo v območja, kjer je ta bolezen - osebe, ki potujejo v državo, ki zahteva cepljenje proti tej bolezni. Cepljenje proti davici je obvezno za potnike, ki potujejo na območja, kjer je epidemija davice, če še niso bili cepljeni ali so bili cepljeni nepopolno ali je od zadnjega odmerka popolnega cepljenja ali revakcinacije minilo več kot deset let. Cepljenje proti meningokoknim okužbam je obvezno za romarje v Meko v času Hajja. Zaščita proti malariji je obvezna za osebe, ki odhajajo v države ali območja, v katerih je tveganje za okužbo z malarijo.	Obvezna cepljenja potnikov in zaščito z zdravili proti malariji ter svetovanje pred potovanjem plačajo organizatorji dela v tujini oziroma posamezniki.	Cepljenje potnikov, zaščito z zdravili proti malariji in svetovanje pred potovanji opravljajo območne enote NIJZ.

6. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Zaščita z zdravili	Zaščita z zdravili zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij** proti: meningokoknemu meningitisu/sepsi; hemofilusnemu meningitisu; oslovskemu kašlju; škrlatinki; tuberkulozi; gripi; aviarni influenci; HIV/AIDS.	Prebivalci, ki potrebujejo zaščito z zdravili proti določenim nalezljivim boleznim.	Zaščita z zdravili zaradi zdravstvenih ali epidemioloških indikacij** se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja oziroma iz državnega proračuna za osebe iz 7. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.	

**Indikacije in ciljne skupine za cepljenje so opredeljene v Navodilih za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili

7. PROGRAM	BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO IN DRUGA ZAŠČITA	CILJNE SKUPINE ZA CEPLJENJE IN ZAŠČITO Z ZDRAVILI	FINANCIRANJE	POSEBNE DOLOČBE
Izredne razmere	Cepjenje in zaščita z zdravili za prebivalstvo v primeru izrednih razmer (naravne in druge nesreče, posebna izpostavljenost nalezljivim boleznim, epidemija, pandemija, terorizem z biološkimi agensi itd.) se opravi proti posameznim nalezljivim boleznim.	Prebivalstvo Republike Slovenije, ki ga na osnovi ocene tveganja in epidemiološke indikacije opredeli NIJZ.	Cepjenje in zaščita z zdravili za prebivalstvo v primeru izrednih razmer se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Porabljena sredstva se nosilcu obveznega zdravstvenega zavarovanja povrnejo iz državnega proračuna.	Program cepljenja v primeru izrednih razmer se izvaja, če so izpolnjeni pogoji glede na oceno tveganja. Cepiva in zdravila za izvajanje programa v primeru izrednih razmer se zagotavljajo preko blagovnih rezerv.

II.

KOLENDAR REDNIH CEPLJENJ PRED OLJSKIH IN OLJSKIH OTROK V LETU 2014:

STAROST/ OLJSKO OBDOBJE	NALEZLJIVE BOLEZNI PROTI KATERIM CEPIMO
	Prvo leto starosti
3 mesece	davica (D), tetanus (T), oslovski kašelj (P), hemofilus influence tip b (Hib), otroška paraliza (IPV) (1. odmerek DTPHibIPV)
4 do 5 mesecev	davica (D), tetanus (T), oslovski kašelj (P), hemofilus influence tip b (Hib), otroška paraliza (IPV) (2. odmerek DTPHibIPV)
6 mesecev	davica (D), tetanus (T), oslovski kašelj (P), hemofilus influence tip b (Hib), otroška paraliza (IPV) (3. odmerek DTPHibIPV)
	Drugo leto starosti
12 do 18 mesecev	oPice, mumps, rdečke (1. odmerek OMR)
12 do 24 mesecev	davica (D), tetanus (T), oslovski kašelj (P), hemofilus influence tip b (Hib), otroška paraliza (IPV) (4. odmerek - revakcinacija DTPHibIPV)
	Pred vstopom v šolo
5 do 6 let	oPice (O), mumps (M), rdečke (R) (2. odmerek OMR) in hepatitis B (1. in 2. odmerek HBV)
	šolsko obdobje
1. razred OŠ	hepatitis B (3. odmerek HBV)
3. razred OŠ	davica (D), tetanus (T), oslovski kašelj (P) (5. odmerek - revakcinacija DTP)
6. razred OŠ	humani papilomski virusi (1. in 2. odmerek HPV)
ob sistematskem pregledu v srednji šoli	tetanus (T) (6. odmerek - revakcinacija T)

III.

1. V Republiki Sloveniji se izvaja Program cepljenja in zaščite z zdravili na osnovi predpisanih programov za posamezne skupine prebivalcev v skladu z Navodili za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki so objavljena na spletni strani NIJZ

2. Cepljenje se opravlja v skladu z načeli dobre ambulantne prakse in varnega cepljenja. Cepljenje izvajajo zdravniki v zdravstvenih zavodih in zasebni zdravniki, delo vseh pa koordinirajo obmotni koordinatorji na območnih enotah NIJZ ter nacionalni koordinator v Centru za nalezljive bolezni NIJZ. Izvajalci cepljenja se morajo usposabljati na rednih letnih izobraževanjih, ki jih izvaja NIJZ.

Seznam koordinatorjev cepljenja in zdravnikov, ki izvajajo redni program cepljenja predšolskih in šolskih otrok, je objavljen na spletni strani NIJZ.

3. Program cepljenja in zaščite z zdravili za prebivalstvo v primeru izrednih razmer se izvaja le, če so za to podani pogoji.

4. Cepljenje posameznika se opravi po preverjanju njegovega cepilnega statusa in po obveščanju (pojasnilna dolžnost v okviru standarda) cepljene osebe, njenih staršev, skrbnikov oziroma zakonitih zastopnikov glede poteka cepljenja, varnosti in koristi cepljenja ter nevarnih učinkov pridruženih cepljenju in ravnanja v zvezi z njimi.

Cepilni status se preveri v zdravstveni dokumentaciji ali tako, da kandidat za cepljenje kot dokaz predloži dokument o opravljenih prejšnjih cepljenjih. Na podlagi ugotovljenega stanja o prejšnjih cepljenjih in po predhodnem preverjanju zdravstvenih razlogov za opustitev cepljenja, kar opravi zdravnik, ki opravlja cepljenje, se izvede cepljenje v skladu s tem programom.

V skladu s tem programom je treba obvezno preveriti cepilni status in opraviti manjkajoča cepljenja oziroma osebo napotiti na cepljenje:

- ob vsakem obisku pri osebnem zdravniku;
- ob poškodbi ali rani;
- predšolskim otrokom pred vstopom v organizirano varstvo in pred vstopom v šolo;
- učencem, dijakom in študentom pred vstopom v višjo stopnjo izobraževanja;
- dijakom in študentom pred pričetkom opravljanja praktičnega pouka oziroma dela, pri katerem so izpostavljeni nalezljivim boleznim;
- ob zaposlitvi;
- ob sprejemu na zdravljenje v bolnišnici;
- ob epidemiološki indikaciji, ki jo postavi NIJZ;
- potnikom pred potovanjem.

5. Izvajanje cepljenja se organizira tako, da ni moren prenos okužbe na ljudi in v okolje s tem, da se prepreči prenos med delom in pri ravnanju z ostrimi predmeti in infektivnimi odpadki.

6. Prostor in oprema, kjer se izvaja cepljenje morata ustrezati sanitarno tehničnim in higienskim zahtevam, ki veljajo za javne zdravstvene zavode in pravne in fizične osebe, ki opravljajo zasebno zdravstveno dejavnost.
7. Za cepljenje se obvezno uporabljajo brizge in igle za enkratno uporabo za vsako osebo posebej. Pri cepljenju, ki se daje parenteralno, morajo biti na voljo sredstva in oprema, ki se uporabljajo v primeru anafilaktične reakcije.
8. Preskrbo s cepivi in imunoglobulini za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavlja NIJZ.
9. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje proti nalezljivim boleznim mora imeti vzpostavljen sistem za sprejem, shranjevanje in sledljivost zdravil ter za to določeno odgovorno osebo. Oseba, ki je v zdravstvenem zavodu oziroma zasebnem zdravniku odgovorna za zdravila za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili mora biti ustrezno usposobljena in delovati po načelu dobrih praks. Usmerjeno usposabljanje izvaja NIJZ. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje mora imeti za shranjevanje imunoprotektivnih preparatov ustrezno opremo (hladilnike oziroma hladilne komore opremljene z umerjenimi merilci temperature). Oprema mora biti ustrezna in vzdrževana. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje, mora voditi evidenco o zalogah cepiv, o sledljivosti imunoprotektivnih preparatov, o beleženju temperature v hladilnikih in v prostoru ter o umerjanju merilnih indikatorjev temperature ter na zahtevo NIJZ nemudoma zagotoviti te podatke.
10. Imetniki dovoljenja za promet s cepivi morajo o številu razdeljenih odmerkov posameznega cepiva enkrat letno poročati NIJZ.
11. Skupnim materialom, ki nastane ob izvajanju cepljenja, se ravna v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki, ki nastanejo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti. Glede neuporabnih cepiv oziroma zdravil morajo ravnati v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadnimi zdravili.
12. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje, mora voditi evidenco v zdravstveni dokumentaciji, v skladu s predpisom, ki ureja cepljenje, zaščito z zdravili in varstvo pred vnosom in razširjenjem nalezljivih bolezni. Podatki o obveznem cepljenju in zaščiti s specifičnimi imunoglobulini in podatki o opustitvi cepljenja se evidentirajo v zdravstveni dokumentaciji (zdravstveni karton) in v osebni dokument, ki se ga izda cepljeni osebi (Knjižica o cepljenju, Potrdilo o cepljenju, Mednarodna knjižica o cepljenju) ter v računalniško rešitev.
13. Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenje, mora na način, ki ga določa NIJZ, poročati o opravljenih cepljenjih, nečlenih učinkih pridruženih cepljenju, izrednih dogodkih povezanih s cepivi in zdravstveni napaki pri cepljenju. O pojavu resnih nečlenih učinkov pridruženih cepljenju in zdravstveni napaki pri cepljenju je treba nemudoma obvestiti NIJZ.
14. Dopolnilno cepljenje predšolskih in šolskih otrok, obveznikov za cepljenje, je potrebno opraviti, če v posamezni občini in v katerem koli delu naselja ni cepljenih:
 - vsaj 95% obveznikov proti ošpicam, mumpsu, otroški paraliz;
 - vsaj 90% obveznikov proti drugim nalezljivim boleznim.

IV.

Zaradi neprekinjenega izvajanja obveznih cepil in cepil, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, se ta program smiselno uporabi za nabavo cepiv, pri katerih je potrebno zaleti s postopki javnega naročanja pred začetkom veljave Programa cepil in zalet z zdravili za leto 2015.

V.

Ta program zalet veljati naslednji dan po objavi Pravilnika o določitvi Programa cepil in zalet z zdravili za leto 2014 v Uradnem listu Republike Slovenije.

v funkciji ministrice za zdravje

mag. Alenka Bratušek
predsednica Vlade RS

